

8.2 Filiální kostel v Králově Lhotě

Filiální kostel v Králově Lhotě zasvěcený svatému Zikmundovi mučedníku je zmiňován už v roce 1344. (viz příloha č. 22, 23)

Zajímavý popis vzniku obce a tamního kostela se nachází v knize Umělecké památky Čech 2: „Obec založena před rokem 1346 v královském lese (odtud jméno). Směřuje od západu k východu podél silnice, rozšiřující se v protáhlou náves. Ve východní polovině obce na vyvýšeném místě na hřbitově, nedaleko silnice do Dobrušky kostel. Kostel sv. Zikmunda – původně gotický, připomínající již k r. 1344, r. 1641 vyhořel, zřítla se klenba v presbytáři, obnovena r. 1679, v dnešní podobě z r. 1771.“⁸⁵

⁸⁴ Srov. SVATOŇ, Vladimír. Rohenice. Obecní úřad Rohenice, 2004.

⁸⁵ POCHÉ Emanuel (a kol.): Umělecké památky Čech 1.

Praha. 1977.s. 133

Ve farní kronice se nachází velice zajímavá a realisticky působící úvaha od pátera Spiroha pojednávající o založení a stavbě tohoto kostela. „ *Tento kostel založení sv. Sigismunda, krále burgundského a mučedníka, byl zřejmě založen za Karla IV., vládce a krále českého, kolem roku 1366, kdy bylo tělo sv. Sigismunda řečeným vládcem Karlem roku 1365 přeneseno z Burgundska do Prahy, a u jeho těla došlo k mnoha zázrakům, a jimi pohnuti podujali se přední muži království českého stavby kostela sv. Zikmunda: jak Crugerius napsal druhého dne měsíce května. Tento kostel byl asi výše zmíněného roku postaven pány z Rožmberka, jejichž znaky jsou vymalovány na zdi nad hlavním oltářem, kde byly renovovány roku 1770. Inde od sv. Krále Sigmunda Králová Lhota se nazývá.*“ Nejen na základě zde citované úvahy pátera Spiroha datujeme stavbu do poloviny čtrnáctého století. Zikmund byl jedním z českých zemských patronů, jeho socha se nachází v Praze na Karlově mostě. Jeho ostatky byly uloženy v chrámu svatého Víta v Praze.

Zikmund se roku 519 stal králem v Burgundsku. Měl za manželku Amálii a s ní syna Sigerika. Když Amálie zemřela, Zikmund se oženil s komornou jménem Konstanc, syn otcovo jednání těžce nesl a jednoho dne, kdy Konstanc oblékla šaty jeho matky, nevydržel a svůj nesouhlas vyslovil. Konstanc ho od té doby začala nenávidět a postarala se o jeho brzkou smrt. Macecha namluvila svému muži, že syn Sigerik proti němu připravuje vzpouru s cílem zmocnit se otcova trůnu.

Zikmund zaslepen svým hněvem nechal svého prvorozeného syna a právoplatného nástupce zardousit. V zápětí si uvědomil, co provedl, a už nikdy nic nedokázalo rozptýlit jeho smutek. Výčitky svědomí Zikmunda pronásledovaly na každém kroku, aby se staly pramenem pokory, která otevřela jeho srdce pro Kristovo evangelium. Snažil se přiblížit ideálu chudoby, a proto pobýval v kláštrech jako mnich. Nikdy však neztratil organizační schopnosti krále, což se projevilo například založením kláštera na hoře Versale v Lionu. Na tomto místě kolem roku 523 ho zajali Frankové, kteří vpadli do Burgundska. Král Chlodomír zajal v královském paláci Konstanc a její děti, od sluhů se Chlodomír dozvěděl, kde má nalézt Zikmunda. Celou královskou rodinu odvezli Frankové do Orleánsu, kde je vyvraždili.⁸⁶

86

Srov. BAUEROVÁ Anna: Tisíc jmen v kalendáři.

Praha: Šulc a spol. 1992. s.81

Poté co jsme se stručně seznámili s životopisem sv. Zikmunda Burgundského, patrona kostela v Králově Lhotě, podívejme se na jeho oltářní obraz v bohatě vyřezávaném akantovém rámu z roku 1679. Tento obraz sv. Zikmunda byl v roce 1995 odcizen. Po stranách jsou umístěny novější sochy světců.

Je zřejmé, že tento kostel byl s pravděpodobností postaven ve 14. stol., lze tak soudit podle stavebního stylu. Gotické ostění dveří, na půl zazděná okna, svorník sloupů mezi presbytářem a lodí, kamenný kříž nacházející se nad stropem presbytáře atd. Presbytář musel mít gotickou klenbu, jak je to možno sledovat na postranních zdech. Zřítel se nejspíš při požáru v roce 1641, jeho následná oprava trvala čtyři roky. V této době byly do věže kostela zavěšeny tři nové zvony. Tento kostel musel být velice finančně nákladný, lze tak usuzovat podle pískovcových kvádrů, kterými jsou svázány všechny rohy kostela i věže. (viz příloha č. 22)

Kostel je jednodílný s pravoúhle zakončeným presbytářem s obdélníkovou sakristií na jižní straně. Na této jižní straně je také předsíň a hlavní vchod, na protější západní straně se nachází hranolovitá věž, která je přímo spojena s kostelní lodí. Věž má tři poschodí s bedněným ochozem na krakorcích, je členěna horizontálně římsami, okna jsou pravoúhlá se skoseným ostěním. V prvním a druhém patře se nachází úzká střílnová okna. Střešní krytina věže i kostela je šindelová. Ve východní části kostela se nachází hlavní oltář s obrazem sv. Zikmunda v bohatě vyřezávaném akantovém rámu z roku 1679. V kostele byl postranní dřevěný skládací oltář z roku 1664, ale v sedmdesátých letech minulého století byl nalezen v márnici při kostel v Králově Lhotě mezi starým odloženým nábytkem. Správa farnosti v Českém Meziříčí předala tento vzácný oltář do sbírek Okresnímu muzeu Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou k odbornému restaurování. Střední deskový obraz tohoto skládacího oltáře zobrazuje Ukřižovaného Krista s plačícími ženami, které objímají Pannu Marii stojící vpravo, vlevo stojí apoštol Jan. Predela má uprostřed v obdélníkovém orámování obrace následující nápis: „*Letha Panie 1664 Tato Archa Wizdwizena gest k Czti a Chwale Balhoslawene Trogyci Swate a s. Zikmunda Patrona Zalozeni chramu tohoto. Nákladem tehož Chudeho Zadussi a s pomoci dobrych lidi w ten Czas fararze Trzebechowickeho a w Mezdrzici, Wysoce Urozoneho P.P.H. Lud. Colloredo z Walsse, tez za Urozoneho P. Epocha Klemenia w ten Czas Wrcnhniho Hejtmana, tez Za Sprawi kostelnikow toho Czasu Gana Ssotoli, Jakuba Girsaka, Adama Kregsla, Gyrzika Kaubi, Wssich odtud Souseduw A ut Sipra, dne 7 Mesice dubna.*“ Levé křídlo vnější oltářní archy se dělí

na dva stejně velké obrazy nad sebou. Horní obraz znázorňuje svatého Víta a spodní obraz svatého Prokopa. Vnitřní strana tohoto křídla zobrazuje anděla zvěstujícího Panně Marii syna Božího. Postava Panny Marie se nachází na pravém křídle oltáře. Opět na vnější straně křídla jsou dva obrazy, výše namalovaný zobrazuje svatého Václava a spodní obraz paří svatému Klimentovi. Mezi těmito křídly a hlavním obrazem se nacházejí dva bílé sloupy.

Varhany a kazatelna pocházejí z roku 1700. Na stěnách visí obrazy poslední cesty Ježíše Krista. Cínová křtitelnice pochází z roku 1619.

Roku 1758 pruští vojáci vyplenili kostel i hřbitov, vše rozbili, a co se dalo, odnesli. Na hřbitově měli děla, se kterými čekali na Rakušany. Po tomto vyplenění musel kostel projít celkovou opravou, jež byla až v roce 1771.⁸⁷ Okolo kostela se nachází starobylý hřbitov obehnaný kamennou zdí.